

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ДАВЛАТ БОЖХОНА ҚЎМИТАСИНING
ҚАРОРИ

482 **Товар ва транспорт воситаларини давлат божхона хизмати органи ходимлари томонидан кўздан кечириш ҳамда божхона кўригидан ўтказиш бўйича йўриқномани тасдиқлаш ҳақида**

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2015 йил 11 сентябрда рўйхатдан ўтказилди, рўйхат рақами 2714

Ўзбекистон Республикаси «Давлат божхона хизмати тўғрисида»ги Қонунининг 6-моддаси ва Ўзбекистон Республикаси Божхона кодексига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона кўмитаси **қарор қилди:**

1. Товар ва транспорт воситаларини давлат божхона хизмати органи ходимлари томонидан кўздан кечириш ҳамда божхона кўригидан ўтказиш бўйича йўриқнома иловага мувофиқ тасдиқлансин.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан уч ойдан кейин кучга кирилади.

**Давлат божхона
кўмитаси раиси**

З. ДУСАНОВ

Тошкент ш.,
2015 йил 5 август,
01-02/12-34-сон

Ўзбекистон Республикаси
Давлат божхона кўмитасининг 2015 йил
5 августдаги 01-02/12-34-сон қарорига
ИЛОВА

Товар ва транспорт воситаларини давлат божхона хизмати органи ходимлари томонидан кўздан кечириш ҳамда божхона кўригидан ўтказиш бўйича ЙЎРИҚНОМА

Ушбу Йўриқнома Ўзбекистон Республикаси Божхона кодексига мувофиқ товар ва транспорт воситаларини давлат божхона хизмати органи (бундан буён матнда божхона органи деб аталади) ходимлари томонидан кўздан кечириш ҳамда божхона кўригидан ўтказиш тартибини белгилайди.

1-боб. Умумий қоидалар

1. Ушбу Йўриқномада қуйидаги асосий тушунчалардан фойдаланилади:

божхона органи ходими томонидан кўздан кечириш — товарлар ва транспорт воситаларини божхона чегараси орқали олиб ўтилишининг қонунийлигини аниқлаш мақсадида транспорт воситалари ва уларнинг юк ортиладиган бўлмаларига ўрнатилган пломбалар, муҳрлар ва бошқа божхона қиёслаш воситаларини бузмасдан, товарлар ўрамларини ва қўл юкларини очмасдан, текширилаётган объектлар ва бошқа қисмларни демонтаж қилмасдан ҳамда бошқа йўллар билан бутлигини бузмасдан божхона органи ходими томонидан текшириш;

божхона кўриги — товарлар ва транспорт воситаларини божхона чегараси орқали олиб ўтишнинг қонунийлигини аниқлаш мақсадида товарларнинг ўрамини, транспорт воситалари, уларнинг юк ортиладиган бўлими ёки товарлар жойлаштирилган ёхуд жойлаштирилиши мумкин бўлган бошқа жойларни очиб, уларнинг божхона пломбалари ва бошқа қиёслаш воситаларини бузиб, зарур ҳолларда текширилаётган объектлар ҳамда бошқа қисмларни демонтаж қилиб ёки бошқа йўллар билан бутлигини бузиб очиш орқали уларни санаш, ўлчаш, тақдим қилинган ҳужжатлардаги маълумотларга товарларнинг амалда мос келишини ўрганиш билан боғлиқ бўлган божхона органи ходимининг ҳаракатлари;

«Божхона кўриги» ААТ — мазкур йўриқноманинг иловасида белгиланган шаклдаги божхона кўриги далолатномаларини расмийлаштириш ва улар тўғрисидаги маълумотларни қайта ишлашга мўлжалланган Давлат божхона қўмитасининг автоматлаштирилган ахборот тизими;

ташқи иқтисодий фаолият божхона пости — божхона юк декларациялари асосида товар ва транспорт воситаларининг божхона назорати ва расмийлаштируви амалга ошириладиган божхона пости;

чегара божхона пости — Ўзбекистон Республикаси Давлат чегараси орқали ўтказиш пунктларида ёки чегарадан ўтгандан кейинги транспорт воситалари тўхтайдиган биринчи (охирги) манзилда жойлашган, давлат чегараси орқали ҳаракатланаётган товарлар ва транспорт воситаларининг божхона назорати ва расмийлаштируви амалга ошириладиган божхона пости.

2. Божхона органи ходими томонидан кўздан кечириш ва божхона кўриги товарлар, транспорт воситаларини божхона чегараси орқали олиб ўтишнинг қонунийлигини аниқлаш, уларни ҳисобга олиш, бож, солиқлар, йиғимлар ундириш, шунингдек олиб кириш, олиб чиқиш ҳамда транзит қилиш тақиқланган товарларни божхона чегараси орқали ўтишининг олдини олиш учун амалга оширилади.

3. Божхона органи ходими томонидан кўздан кечириш ва божхона кўригини амалга оширишда инсон, ҳайвонот ва ўсимликлар ҳаёти ва соғлиғи учун хавфсиз бўлган ҳамда товарлар ва транспорт воситаларига зиён етказмайдиган техникавий ва бошқа воситалар қўлланилиши мумкин.

4. Кўздан кечириш ва божхона кўригини амалга оширишда божхона

органи ходими Божхона кодексининг 53-моддасига мувофиқ ёрдам кўрсатиш учун мутахассислар ва экспертларни жалб этиши мумкин.

5. Божхона кўриги натижалари бўйича мазкур йўриқноманинг иловасига мувофиқ белгиланган шаклда божхона кўриги далолатномаси расмийлаштирилади.

6. Фуқароларнинг қўл юклари, багажлари, халқаро почта ва курьерлик жўнатмалари божхона кўригидан ўтказилганда божхона кўриги далолатномаси расмийлаштирилмайди, бундан божхона юк декларацияси расмийлаштириладиган ҳолатлар мустасно.

7. Битта транспорт воситасидан бошқа транспорт воситасига товарлар юкланаётганда божхона органи ходими томонидан кўздан кечириш ва божхона кўриги қайта юклаш жараёнини назорат қилувчи ташқи иқтисодий фаолият ёки чегара божхона пости ходимлари томонидан амалга оширилади. Бундай ҳолларда божхона кўригини амалга ошириш учун божхона органи ходимининг билдиргиси ҳамда божхона пости бошлиғининг ёхуд унинг вазифасини бажарувчи шахснинг ёзма рухсати талаб этилмайди.

2-боб. Чегара божхона постларида кўздан кечириш ва божхона кўригини амалга ошириш

8. Чегара божхона постларида божхона органи ходимлари томонидан кўздан кечириш ва божхона кўриги:

олиб кирилаётган (олиб чиқиладиган) товар ва транспорт воситаларида Ўзбекистон Республикаси ҳудудига олиб кириш (олиб чиқиш) тақиқланган товарларнинг мавжудлигини;

олиб кирилаётган (олиб чиқиладиган) товар ва транспорт воситаларида олиб киришга (олиб чиқишга) рухсат берувчи ҳужжатга эга бўлмаган Ўзбекистон Республикаси ҳудудига олиб кириш (олиб чиқиш) чекланган товарларнинг мавжудлигини;

олиб кирилаётган (олиб чиқиладиган) товарларнинг тақдим қилинган ҳужжатлардаги маълумотлар билан миқдорининг мослигини ҳамда олиб чиқиладиган товарларнинг ҳужжатларда кўрсатилган маълумотларга тур жиҳатдан мослигини;

транзит олиб ўтишда Ўзбекистон Республикаси ҳудудидан транзит олиб ўтиш тақиқланган ёки транзит олиб ўтишга рухсат берувчи ҳужжатга эга бўлмаган, Ўзбекистон Республикаси ҳудуди орқали транзит олиб ўтиш чекланган товарларнинг мавжудлигини аниқлаш мақсадида амалга оширилади.

9. Чегара божхона постлари орқали ҳаракатланаётган барча товарлар ва транспорт воситалари божхона органи ходимлари томонидан кўздан кечирилиши лозим.

10. Божхона чегараси орқали олиб ўтиладиган товар ва транспорт воситалари қуйидаги ҳолларда:

товарга илова қилинган ҳужжатлардаги маълумотлар ўзаро бир-бирига мувофиқ бўлмаган ёхуд ташилаётган товарларнинг тўлиқ номи ва кодлари

Товарларни тавсифлаш ва кодлашнинг уйғунлаштирилган тизимига мувофиқ камида 6 та белги даражасида кўрсатилмаганда;

божхона назоратининг техник воситаларини қўллаш якунлари бўйича амалдаги маълумотларнинг товарга илова қилинган ҳужжатлардаги маълумотларга номувофиқлиги аниқланганда;

транспорт воситасининг юк бўлмасига бевосита (эркин) кириш имконияти мавжуд бўлганда;

Ўзбекистон Республикаси Давлат божхона қўмитасига республиканинг бошқа ҳуқуқни муҳофаза қилиш органлари ёки республика давлат бошқаруви бошқа органларидан тушган материаллар, шунингдек хорижий давлатларнинг божхона ва бошқа давлат органларидан ҳамда халқаро ташкилотлардан олинган божхона кўригини амалга ошириш зарурлиги тўғрисидаги маълумотлар мавжуд бўлганда;

божхона органи ходимларида божхона қонун ҳужжатлари бузилганлиги тўғрисида асосли гумони мавжуд бўлганда мажбурий тартибда божхона кўриги амалга оширилади.

Бунда кўздан кечириш давлат божхона хизмати органи ходимининг билдиргиси асосида ҳамда божхона пости бошлигининг ёхуд унинг вазифасини бажарувчи шахснинг ёзма рухсати билан амалга оширилади.

Ташилаётган товарларнинг тўлиқ номи ва кодлари Товарларни тавсифлаш ва кодлашнинг уйғунлаштирилган тизимига мувофиқ камида 6 та белги даражасида кўрсатилмаган ҳолларда транспорт воситасига нисбатан ваколатли шахс ушбу маълумотларни ҳужжатлар тақдим қилинган пайтдан бошлаб йигирма тўрт соат ичида тақдим қилса чегара божхона постида божхона кўригини ўтказиш талаб қилинмайди.

Мазкур банднинг учинчи хатбошисида кўрсатилган ҳолларда техник воситалар қўллаш натижасини акс эттирувчи маълумотлар божхона органи ходимининг билдиргисига илова қилинади ва божхона постида сақланади.

11. Божхона органи ходими томонидан кўздан кечириш ҳамда божхона кўриги товар ва транспорт воситаларига тегишли ҳужжатлар тақдим қилингандан сўнг бевосита чегара божхона постида амалга оширилади.

Чегара божхона постида товарларни божхона кўригидан ўтказиш учун етарли шароит бўлмаган ҳолларда божхона кўриги товарларни тушириш, ортиш, жойлаштириш, санаш, ўлчаш, тақдим қилинган ҳужжатлардаги маълумотларга амалда мос келишини аниқлаш имконияти мавжуд бўлган бошқа жойларда ўтказилиши мумкин.

12. Транспорт воситаларининг божхона чегараси орқали ҳаракатланишида божхона органи ходими томонидан кўздан кечириш ҳамкорликдаги технологик схемаларда белгиланган вақтдан ошмаслиги лозим.

Фуқаролар қўл юклари ва багажларини кўздан кечириш уларга тегишли ҳужжатлар божхона органи ходимига тақдим қилинган вақтда ўтказилади.

13. Транспорт воситаларини кўздан кечиришда транспорт воситасининг ташқи томони ҳамда юк жойлаштирилиши мумкин бўлган бўлимлари ва қисмлари божхона органи томонидан кўздан кечирилади.

14. Чегара божхона постларида божхона органи ходими томонидан кўздан

кечириш ва божхона кўриги товарларни ташиётган транспорт воситасига ваколатли шахс ёки унинг вакили иштирокида ўтказилади.

15. Чегара божхона постларида битта транспорт воситасида олиб ўтиладиган товарлар бўйича битта божхона кўриги далолатномаси расмийлаштирилади.

16. Божхона органи ходими томонидан кўздан кечириш ва божхона кўриги натижалари бўйича мазкур Йўриқноманинг 8-бандида кўрсатилган ҳолатлар аниқланмаса транспорт воситасининг ҳаракатини давом эттириш учун юкни етказиб бериш назорат китобчаси расмийлаштирилади (назоратдан чиқарилади).

17. Божхона органи ходими томонидан чегара божхона постида кўздан кечириш ва божхона кўриги натижалари бўйича мазкур Йўриқноманинг 8-бандида кўрсатилган ҳолатлар билан боғлиқ божхона қоидабузарлиги аниқланган тақдирда қонун ҳужжатларида белгиланган чоралар кўрилади. Бошқа ҳолатларда кўздан кечирилган ёки божхона кўригидан ўтказилган товарлар ва транспорт воситалари манзил божхона постига юборилади.

18. Давлат божхона қўмитасининг «Темир йўл» ёки «Авто» автоматлаштирилган ахборот тизимига юкни етказиб бериш назорат китобчасини расмийлаштирган божхона ходими томонидан транспорт воситасини кўздан кечирган божхона органи ходимининг фамилияси, исми ва отасининг исми тўғрисидаги маълумотлар киритилади.

3-боб. Ташқи иқтисодий фаолият божхона постларида кўздан кечириш ва божхона кўригини амалга ошириш

19. Ташқи иқтисодий фаолият божхона постларида божхона органи ходими томонидан божхона кўриги қуйидаги мақсадларда амалга оширилади:

божхона кўригидан ўтказилаётган товарларнинг божхона расмийлаштируви жараёнида тақдим қилинган ҳужжатларга амалда мослигини текшириш; товарларни ҳисобга олиш;

ташқи иқтисодий фаолиятни тартибга солишнинг тариф ва нотариф бошқарув усуллари қўллаш;

божхона қонунчилиги бузилиши тўғрисида мавжуд бўлган ахборотни текшириш;

божхона назоратини танлаб ўтказиш принципига риоя этиб, хавфни бошқариш тизими асосида божхона назоратини ўтказиш.

20. Ташқи иқтисодий фаолият божхона постларида божхона кўриги товарларга нисбатан божхона юк декларацияси рўйхатга олингандан сўнг амалга оширилади.

21. Божхона юк декларацияси божхона органига тақдим қилингунга қадар божхона органи ходими иштирокида декларант томонидан кўздан кечирилиши мумкин.

Декларант томонидан кўздан кечириш жараёнида божхона органи ходими:

қиёслаш воситаларининг бутлигини ва йўл юк хужжатлари билан мос келишини текширади;

қиёслаш воситаларини олиб ташланиши ва транспорт воситасининг юкхонасини очилишида иштирок этади;

ортиқча товарлар қўшиб қўйилиши ёки товарларни олиб қўйилмаслигини назорат қилади;

товар ва транспорт хужжатларига «декларант томонидан кўздан кечирилди» — деган ёзувларни ҳамда санани қайд қилади, имзо қўяди ва шахсий мухри билан тасдиқлайди;

товар ва транспорт воситаларини божхона органининг рухсатисиз чиқиб кетмаслигини назорат қилади.

Декларант товарларни кўздан кечирганлиги тўғрисида товар ва транспорт хужжатларига исми, фамилиясини ёзиб, имзо қўяди.

22. Товарлар декларант томонидан кўздан кечиришдан ўтказилгандан сўнг, божхона кўриги амалга оширилгунга қадар божхона назорати остида сақланишини таъминлаш учун:

кўздан кечириш божхона омборида амалга оширилганда божхона омбори эгаси;

кўздан кечириш божхона омбори мақомига эга бўлмаган бинолар ва (ёки) очик майдончаларда амалга оширилганда декларант;

товарлар кўздан кечирилгандан сўнг транспорт воситасига юкланиб, божхона назоратининг қиёслаш воситаси ўрнатилганда, ташувчи жавобгар ҳисобланади.

23. Божхона кўриги божхона омборларида декларант ва божхона омборининг масъул ходими иштирокида ўтказилади.

Божхона омборларида товарларни тушириш, ортиш, жойлаштириш, санаш, ўлчаш, тақдим қилинган хужжатлардаги маълумотларга амалда мос келишини аниқлаш имконияти мавжуд бўлмаганда, божхона кўриги божхона омбори мақомига эга бўлмаган бинолар ва (ёки) очик майдончаларда ҳам ўтказилиши мумкин.

24. Ташқи иқтисодий фаолият божхона постларида битта божхона юк декларацияси тақдим қилинган товарлар бўйича битта божхона кўриги далолатномаси расмийлаштирилади.

25. Божхона юк декларацияси божхона кўриги далолатномаси расмийлаштирилгандан сўнг расмийлаштирилади.

4-боб. Божхона кўриги далолатномасини расмийлаштириш

26. Божхона кўриги далолатномаси «Божхона кўриги» ААТда божхона кўригини амалга оширган божхона органи ходимининг электрон рақамли имзоси билан тасдиқлаш йўли билан расмийлаштирилади.

27. Божхона кўриги натижасида божхона қоидалари бузилиши ҳолати аниқланган тақдирда ёки декларантнинг талабига кўра, божхона кўриги далолатномаси А4 форматдаги қоғозга чоп этилади ва божхона кўригини

амалга оширган божхона органи ходимининг имзоси ва шахсий муҳри билан тасдиқланади.

28. Такдим қилинган ҳужжатлардаги маълумотлар билан божхона кўриги натижасида аниқланган маълумотлар ўртасида тафовут аниқланмаган тақдирда божхона кўриги далолатномасининг 10 ва 12-бандлари тўлдирилмайди.

29. Божхона кўриги далолатномаси қоғозга чоп этилган тақдирда, унга божхона кўригида иштирок этган шахслар томонидан имзо қўйилади.

30. Божхона кўриги далолатномаси уч йил мобайнида сақланади. Божхона кўриги далолатномасини сақлаш муддати расмийлаштирилган йилдан кейинги йилнинг 1 январь кунидан ҳисобланади.

5-боб. Яқуний қоида

31. Мазкур Йўриқнома талабларининг бузилишида айбдор бўлган шахслар қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда жавобгар бўладилар.

Товар ва транспорт воситаларини давлат божхона хизмати органи ходимлари томонидан қўздан кечириш ҳамда божхона кўригидан ўтказиш бўйича йўриқномага
ИЛОВА

1. Божхона кўриги далолатномаси № _____/_____/_____

2. «____» _____ 20__ йил соат ____:____да божхона кўриги бошланди,
(сана, ой, йил) (соат, дақиқа)

«____» _____ 20__ йил соат ____:____да божхона кўриги яқунланди.
(сана, ой, йил) (соат, дақиқа)

(божхона кўриги бир неча кун давом этган тақдирда, унинг вақти қўшимча қайд этилади)

3. Ушбу далолатнома _____
(декларант, божхона омбори масъул ходими, транспорт воситасига ваколатли шахс ёки унинг вакилининг Ф.И.О.)

иштирокида тузилди.

4. Такдим қилинган _____ -сонли юк кузатув ҳужжати асосида
(БЮД, инвойс, СМР, юкхати)

5. _____ номига (номидан)
(олиб киришда юк қабул қилувчи номи, олиб чиқишда — юк жўнатувчи номи)

юборилган товарлар божхона кўригидан ўтказилди.

6. Божхона кўриги жойи _____
(божхона кўриги божхона постидан бошқа жойда ўтказилганда тўлдирилади)

7. Қиёслаш воситалари _____ -рақамли _____ дона;
(пломба, муҳр ва х. к.)

а) қиёслаш воситалари — бузилмаган; — бузилган;

482-483-моддалар

— 62 —

36 (692)-сон

г) декларант: _____
(Ф.И.О.)

д) божхона омбори масъул ходими: _____
(Ф.И.О.)

е) Божхона кўриги иштирокчилари: _____
(божхона кўригига жалб этилган экспертлар Ф.И.О., имзо)

16. Далолатноманинг иккинчи нусхасини олдим: _____
(Ф.И.О., имзо)

17. Танишдим: (пост бошлиғи / ўринбосари) _____
(Ф.И.О., имзо)